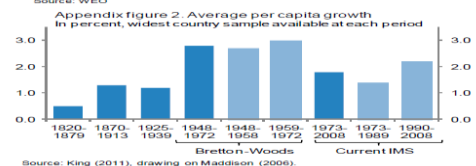
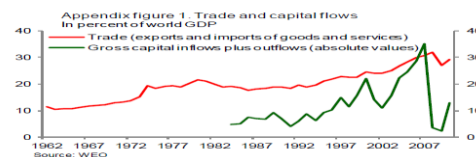

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

consumption   investment   exports   imports
 government expenditure   net exports

Hạch toán thu nhập quốc dân và Cán cân thanh toán

Châu Văn Thành

4 khu vực

- Sản xuất
- Ngân sách
- Tiền
- Cán cân thanh toán

Khu vực sản xuất

Tổng sản phẩm trong nước (GDP)

- $GDP = C + I + G + X - M$

Tổng thu nhập quốc dân (GNP hay GNI)

- $GNI = GDP + NFP$

- NFP: Net Factor Payments from Abroad

Tổng thu nhập khả dụng quốc gia (GNDI)

- $GNDI = GNI + NTR$

- NTR: Net Transfers from abroad

Tổng chi tiêu trong nước (Domestic Absorption)

- $A = C + I + G$

Cán cân vãng lai (Current Account)

- $CA = X - M + NFP + NTR$

Cán cân thương mại (Trade Balance, Net Exports)

- $TB = NX = X - M$

Khu vực sản xuất

- Đặt $Y = GDP = C + I + G + X - M$ (1)

- Và $(Y - T) = C + Sp \Rightarrow Y = C + Sp + T$ (2)

(1) và (2) $\Rightarrow$

- $(I + G + EX) = (Sp + T + IM)$

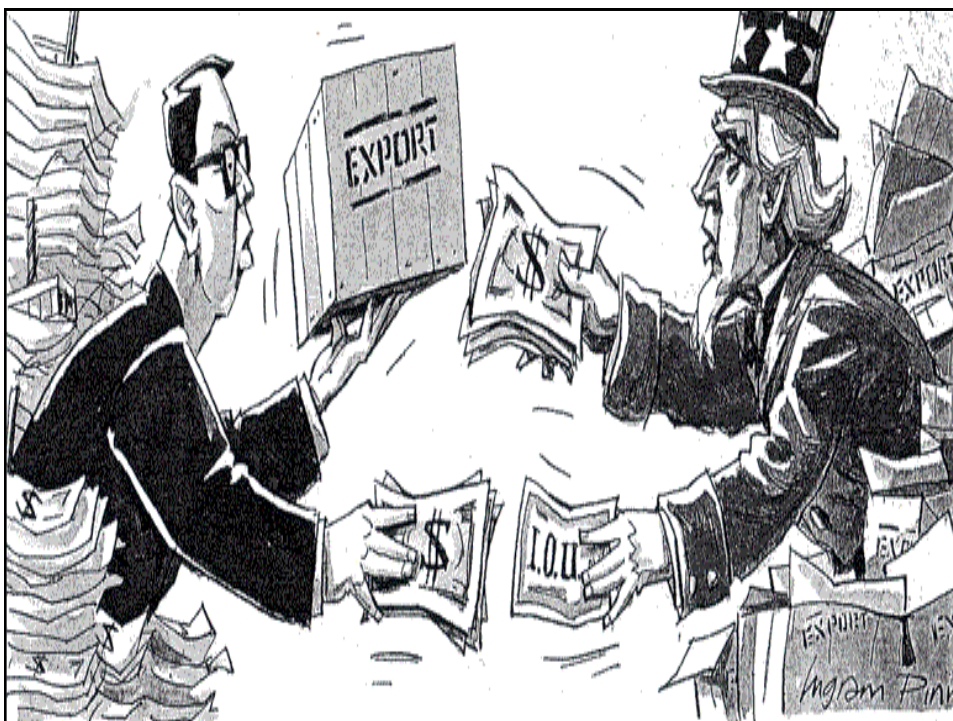
- $(Sp - I) + (T - G) = (EX - IM)$

- $I = Sp + (T - G) + (IM - EX) = Sp + Sg + Sf$

Đến đây ta cũng có ít nhất 3 cách viết về TB (hay NX),
đó là gì? Và ý nghĩa kinh tế?

Trao đổi sản lượng giữa các quốc gia - ý nghĩa kinh tế

- Nền kinh tế mở:
  - Thu nhập $Y = C + I + G + EX - IM$
  - Chi tiêu nội địa $A = C + I + G$
- Ví dụ:
  - Thu nhập < Chi tiêu $\Rightarrow$?
  - Tài trợ?
  - Tài trợ ngắn hạn và dài hạn?
  - Thu nhập < Chi tiêu $\Rightarrow$ luôn luôn xấu?
    - Một cách hỏi khác: thâm hụt CA hay TB là luôn xấu?

GDP & BOP, country X, year t

GDP accounts:

■ C	1000
■ I	200
■ G	300
■ X	500
■ M	550

■ GDP 1450

BOP:

■ Current account (CA)	-50
■ Balance on merchandise	-200
■ Balance on services	150
■ Net investment income	-25
■ Unilateral transfers	25
■ Financial account	50
■ Net direct investment	-125
■ Net portfolio investment	150
■ Errors and omissions	-25
■ Change in official reserves	50

Một số ví dụ thực hành

Quan hệ giữa cán cân vãng lai và cán cân vốn và tài chính?

6. Tỷ trọng thành phần GDP theo phương pháp chi tiêu của Việt Nam được liệt kê ở bảng sau (nguồn: TCTK 2010 và 2011e)

	2005	2008	2009	2010 (sơ bộ)
TỔNG SỐ	100	100	100	100
Tổng tích lũy tài sản	35,58	39,1	38,13	38,88
Tổng tài sản cố định	32,87	34,61	34,52	35,56
Thay đổi tồn kho	2,71	5,10	3,61	3,32
Tiêu dùng cuối cùng	69,68	73,53	72,77	73,04
Nhà nước	6,15	6,12	6,30	6,53
Cá nhân	63,53	67,4	66,47	66,51
Xuất khẩu ròng hàng hóa và dịch vụ	- 4,18	- 15,21	- 10,35	- 10,05
Sai số	- 1,08	1,97	- 0,55	- 1,88

Nhận xét về quan hệ thu nhập và chi tiêu nội địa của Việt Nam?

7. Nhận xét tình trạng cán cân thanh toán (BOP) Việt Nam, 2007-2010 (tỷ USD)
(Nguồn: WB (2011a.); số liệu dự trữ ngoại hối của WB (2011b.))

	2007	2008	2009	2010
Tài khoản vãng lai	-7,0	-10,8	- 6,1	- 4,0
Cán cân thương mại	-10,4	-12,8	- 8,3	- 7,1
Dịch vụ phi yếu tố	-0,9	-0,9	- 1,2	- 0,9
Thu nhập từ đầu tư	-2,2	-4,4	- 3,0	- 4,6
Chuyển giao ròng (kiều hối)	6,4	7,3	6,5	8,6
Tài khoản vốn và tài chính	17,5	12,3	11,3	13,5
FDI (ròng)	6,6	9,3	6,9	6,1
Vay trung và dài hạn	2,0	1,0	4,5	2,1
Vốn khác (ròng)	2,7	2,7		2,9
Đầu tư gián tiếp (FII)	6,2			2,4
Dự trữ ngoại hối	21,0	23,0	14,1	12,4

Đến đây ta có

Cán cân thương mại (Xuất khẩu ròng)

- $TB = X - M$
- $TB = GDP - A = GDP - (C+I+G)$
- $TB = (S-I) + (T-G)$
- TB: tài trợ bởi dòng vốn vào ròng

Ý nghĩa từng cách viết?

Khu vực ngân sách

- Cân bằng ngân sách: $FB = T - G$
- Ngân sách thâm hụt: $DEF = T - G < 0$
- Tài trợ:
  - Trong nước:
    - Thay đổi tín dụng ròng cấp cho chính phủ:
 $\Delta NDCg = NDCgt - NDCg(t-1)$
    - Vay trong nước: $BRWg$
  - Ngoài nước:
    - Viện trợ của nước ngoài: $NTRg$
    - Chính phủ vay nợ nước ngoài: Dg
- Hay:

$$T - G = DEF = \Delta NDCg + BRWg + NTRg + Dg$$

Khu vực tiền tệ

$$BM = NFA + NDCg + DCp + OIN = NFA + NDA + OIN$$

- BM: Tiền (Broad Money, nghĩa rộng)
- $NFA = FA - FL = NFAcb + NFAcob$: Tài sản có, ngoại tệ ròng (NHTU & NHTM)
- $NDCg$: Tín dụng trong nước ròng cho k/v chính phủ
- DCp : Tín dụng trong nước cho k/v tư nhân
- OIN : Các khoản mục ròng khác

Quan hệ 4 khu vực

Sản xuất:

$$(S - I) + (T - G) = CA = X - M + NFP + NTR$$

Ngân sách:

$$T - G = DEF = \Delta NDCg + BRWg + NTRg + Dg$$

Tiền tệ:

$$BM = NFA + NDCg + DCp + OIN = NFA + NDA + OIN$$

Cán cân thanh toán:

$$BOP = X - M + NFP + NTR + FDI + Dg + Dp + CFO + EO + \Delta NFA = 0$$

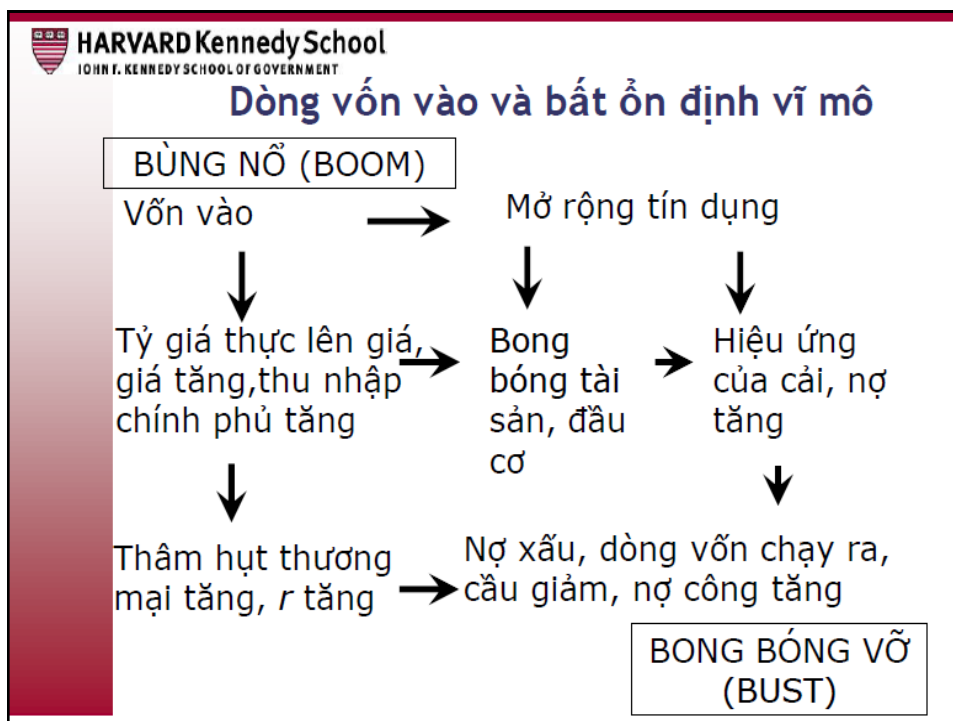

Thực hành 1

- Phân biệt giữa 4 cách viết của tài khoản vãng lai CA và 4 khu vực chủ yếu của nền kinh tế vĩ mô?

Thực hành 2

- Giả sử khi có những luồng vốn khổng lồ đổ vào Việt Nam thì khả năng sẽ dẫn đến những khó khăn và đánh đổi gì trong việc quản lý kinh tế vĩ mô trong ngắn hạn và dài hạn?

Thực hành 3

- Giải thích tại sao chính phủ không thể kiểm soát được cả cung tiền và tỷ giá khi có sự di chuyển của dòng vốn quốc tế.
- Giả sử Việt Nam đang tự do hóa mạnh hơn trong giao dịch vốn, bạn sẽ tư vấn điều gì với chính phủ khi có một nỗ lực kiềm giữ tỷ giá hối đoái cố định và đồng thời với kiểm soát lạm phát?

Thực hành 4

- Thâm hụt cán cân thương mại là tốt hay xấu?
- Dòng vốn vào ròng và thâm hụt cán cân thương mại. Đây là nguyên nhân và đây là kết quả?